

عنوان مقاله:

ساخت و اعتباریابی پرسش نامه مقدماتی موقعیت های استرس زا براساس آیات قرآن

محل انتشار:

دوفصلنامه روانشناسی فرهنگی، دوره 6، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

هادی اسماعیلی - کارشناس ارشد روان شناسی اسلامی مثبت گرا، دانشگاه قرآن و حدیث، قم، ایران

حمید رفیعی هنر - استادیار گروه تربیت، پژوهشکده اخلاق و معنویت، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، قم، ایران.

سیده خدیجه حسینی - کارشناس ارشد روان شناسی اسلامی مثبت گرا، دانشگاه قرآن و حدیث، قم، ایران.

خلاصه مقاله:

پژوهش حاضر با هدف کشف موقعیت های استرس زا از منظر قرآن و سپس ساخت و اعتباریابی پرسش نامه اولیه آن در میان دانشجویان و طلاب انجام شده است. برای رسیدن به این هدف از دو روش تحلیل محتوا و پیمایشی استفاده شد. در روش تحلیل محتوا تمام آیات قرآن کریم مورد مطالعه قرار گرفت و آیاتی که موقعیت های استرس زا از آن ها قابل استخراج بود، شناسایی، یادداشت برداری و کدگذاری و در ادامه با تحلیل و بررسی، در ۲۸ موقعیت مختلف دسته بندی شدند. در بررسی میزان روایی محتوایی موقعیت های استرس زا از پنج کارشناس دینی روان شناسی نظرخواهی شد و ۲۵ موقعیت کشف شده به دلیل برخورداری از روایی محتوایی لازم تایید شدند. پس از بررسی روایی محتوایی موقعیت های استخراج شده و ملاحظه نکات کارشناسان، ۱۰۸ گویه برای پرسش نامه طراحی شد. سپس گویه های ساخته شده در اختیار ۱۱ کارشناس متخصص در زمینه روان شناسی و روان سنجی قرار گرفت تا درباره درستی گویه ها اعمال نظر کنند. سپس پرسش نامه اولیه با ۹۹ گویه (۹ گویه از ۱۰۸ گویه با نظر کارشناسان حذف شد) در دو مرحله آزمایشی (با ۳۱ شرکت کننده) و نهایی (با ۲۸۴ شرکت کننده) اجرا شد. در نهایت پس از تحلیل عاملی به روش مولفه های اصلی و چرخش واریماکس، پرسش نامه ۸۹ گویه ای با ۵ عامل استخراج شد. عوامل عبارت اند از: موقعیت انسجام شخصیتی، موقعیت احترام و حفظ موقعیت، موقعیت جهت گیری های دینی عقیدتی، موقعیت امنیت و سلامتی، موقعیت نیازهای فیزیولوژیک. برای بررسی اعتبار از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. آلفای کل مقیاس ۰/۹۷۷ به دست آمد و مشاهده آلفای خرده مقیاس ها نیز نشان دهنده قابل قبول بودن همسانی درونی گویه ها در تمام عامل ها بودند. در مجموع نتایج به دست آمده نشان می دهد موقعیت های استخراج شده از آیات قرآن و پرسش نامه ساخته شده از اعتبار کافی برخوردار است.

کلمات کلیدی:

موقعیت های استرس زا، قرآن کریم، پرسش نامه، اعتباریابی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1628638>

